

Taiteilijana sote-sektorilla – mitä sinun tulee tietää?

Taiteen ja kulttuurin tuotteistaminen sote-sektorille -workshop
3.12.2018

Matias Lahti, hallintoylilääkäri, muusikko

Sote-valmistelun tuottajien hyväksyntä, ohjaus ja valvonta -valmisteluvastaava

Keski-Suomi
2021

Nykytilanne

- Sote-palveluiden järjestämisestä ja kustannuksista vastaavat nykyisin kunnat
- Palvelut tuotetaan pääasiassa kuntien omana toimintana, erikoissairaanhoido kuntayhtymissä (sairaanhoitopiirit)
 - Joitakin palveluita hankitaan ostopalvelusopimuksin

Tilanne jatkossa

- Sote-palveluiden järjestämis- ja kustannusvastuu siirtyy maakunnille
- Järjestäjä ja tuottaja eriytyvät
 - Järjestäjä vastaa palveluiden järjestämisestä, tuottajat tuotannosta sopimukseen perustuen
 - Julkiset ja yksityiset toimijat ovat samalla viivalla – edellytetään (pääosin) samoja asioita ja maksetaan korvaukset yhtäläisin perustein
 - Julkisen tuotannon liikelaitokset vastaavat viranomaistoiminnasta
 - Palvelut lohkotaan osiin
 - Esim. kotihoito, sote-keskuspalvelut, suun terveydenhuolto...

Kulttuuripalveluiden hankinta sote-sektorilla nykyisin

- Perustuu lähinnä kahdenkeskisiin sopimuksiin (julkisen) palveluntuottajan ja taiteilijan välillä
- Toimintaperiaatteet satunnaisia, perustuvat kuntien käytänteisiin ja yksittäisten avainhenkilöiden intresseihin
- Hyvän tahdon varassa

Kulttuuripalveluiden hankinta sote-sektorilla jatkossa

- Siirtyy palveluntuottajien ja taiteilijoiden välille – kunnat tod.näk. väistyvät areenalta
- Tuottajat eivät käytännössä voi hankkia palveluita hyvää hyvyttään
- Mistä palveluntuottajalle tulee intressi hankkia kulttuuripalveluita?
 - 1) Kilpailuetu: ”Tehostetun palveluasumisen yksikkömme on profiloitunut taidepainotteisena...”
 - 2) Kulttuurin ja taiteen asema on varmistettava maakunta-järjestäjän ja sote-palveluntuottajien välisissä sopimuksissa
 - Esim. edellytetään, että tietty osuus tuottajalle maksettavasta korvauksesta on ohjattava taiteeseen ja kulttuuriin
 - Menetelmä edellyttäisi oman hallinnollisen rakenteensa ja menettelytavat – sitoisi myös resursseja

Miten taiteilijan tulisi reagoida tilanteeseen varmistaakseen työmahdollisuutensa?

- On oltava tietoinen järjestelmän rakenteesta ja siitä, mihin tahoihin tulee ottaa kontaktia
 - Järjestämissuunnitelma, työstövaiheessa mahdollisuus kommentointiin
 - Oma-aloitteisuus!
- Uusien, innovatiivisten ja osallistavien taidemuotojen rooli korostunee – omia ”tuotteita” on kyettävä kehittämään ja muokkaamaan
- Taiteilijoiden verkostoituminen, edunvalvonnan järjestäminen?